

Gravferd i Dongobesh og Maghang.

Dette er kirkeklokken i Dongobesh. I 1938 kom de svenske misjonærene Ruth og Herbert Uhlin til området. De var drevet ut fra Ethiopia etter at Italia angrep landet. Nå søkte de nye misjonsmarker i høylandet vest for Arusha. De møtte både motstand og motgang , men det bare ansporet dem til økt innsats. Så ble Ruth syk og døde og ble begravet ved kirken de holdt på og reise. Til minne om sin kone satte Herbert opp et klokketårn ved steinen til ånden Ya-Ya og hele hans slekt av ånder. Dette var en gammel offerplass. I februar i fjor, døde kona til gamlebiskopen i Dongobesh, Bartholomayo Yonathan. De hadde i årevis tjenestegjort inne ved Victoriasjøen. Som pensjonister flyttet de tilbake til Dongobesh og her frøs hun bitterlig i den kalde årstida. Inntullet i sjal og tepper satt hun nærmest inne i den kalde peisen. Fra Haydom møtte mange opp til denne begravelsen. Da vi ankom, var kirka overfylt og vi overvar seremonien ute i friluft. Det var et stort oppbud geistlig av alle ordner, slekt, venner og lokalbefolkning. Fra kirken ble kisten ført til hjemmet deres og det ble spadd opp en grav i hagen. Her ble hun så gravlagt og det var taler og hilsninger fra de frammøtte.

Her er det ledelsen ved Haydom Lutheran Hospital som framfører sin hilsen. Da graven var lukket og talene holdt, var seremonien over. Folk hilste på hverandre og dro så hver til sitt. Trolig var det en sammenkomst for de nærmeste venner og slekninger. For det har alltid vært tradisjon for mat og drikke ved

en gravferd. Slik det også var i Norge tidligere. Det var ikke uten grunn det hette gravøl.

Vi er tre stykker som arbeider ved Dental Unit, eller Huduma ya Meno som det står på et skilt. Selina hjelper meg ved stolen og Elizabeth har ansvaret for vask og sterilisering. Men de hjelper hverandre og kan bytte på oppgavene. For vel 14 dager siden ble mor til Elizabeth lagt inn på sykehuset og døde etter kort tid. Begravelsen skulle finne sted på søndag. Hjemmet hennes var i Maghang, nabolandsbyen til Haydom, 10 km unna.

Kisten skulle føres fra Haydom til Maghang og avreise var bestemt til kl 11. Kvinne var, tradisjonen tro, iført sine fargerike kangaer. Vi ventet på folk som kom fra Arusha og klokken ble 1 2.30 før vi kom av gårde. Vi var mange og kjøretøyene ble overfylte, så det

måtte kjøres flere vendinger. Bilene var heller ikke av nyeste dato, så vi kom ikke langt før første punktering og stopp.

Vi kjørte direkte til hjemplassen der mye folk var møtt fram. Det var satt fram stoler og spent opp presenninger mot regnet. På forhånd hadde slekt og folk i nabolaget ytt sine bidrag for at de frammøtte skulle få

både mat og drikke. Etter at vi var kommet til ro og ønsket velkommen, kom de med maten. Folk stilte opp i kø og fikk hver sin tallerken. Det var ris, pilao, gryte med høns og saus og grønnsaker så langt det rakk. Til

drikke var det brus og vatn. Det gikk med 50 kasser à 24 flasker med brus og 120 flasker vatn. Fra egen buskap hadde de slaktet 2 kyr og diverse

høner og haner. Resten av kjøttet var kjøpt. Det var nærmere 1300 gjester og så vidt jeg fikk med meg var det nok til alle. Etter maten ble det ryddet og kista plasert på to stoler midt på gårdstunet. Det ble åpnet et lokk så vi kunne se ansiktet til avdøde. Så ble det ordnet en kø igjen og alle passerte kista og bidrog med sin skjerv.

Derpå utførte presten den rituelle delen av gravferden. En gravergjeng hadde spadd opp en meget djup grav i kanten av maisåkeren og nå ble kisten båret dit av de nærmeste og senket.

Så ble det fylt jord over kisten og det ble pyntet med lys og blomster. Derpå var det ulike representanter som framførte en siste hilsen og og la ned en

krans. Som den eneste i forsamlingen med kvit hudfarge kunne jeg bare erkjenne at vi har mye og lære av de lokale tradisjoner her.

Enda stod en ting igjen. Fredag i uken etter gikk venner og arbeidskolleger til Elizabeths hus for å si pole-pole. På norsk kan det vel oversettes med kondolere. Det var mat denne gang også, men en lettere stemning og uten de gråtscener som er vanlig ved død og gravferd. Etter mat og prat overrakte vi en liten økonomisk gave, trykket hender og gikk så hver til vårt.